

KCES's Moolji Jaitha College, Jalgaon

(An Autonomous College Affiliated to KBC North Maharashtra University)

SYLLABUS STRUCTURE OF T. Y. B. A. [DRAMATICS]

UNDER
CHOICE BASED CREDIT SYSTEM (CBCS)

w.e.f. 2019-20

Handwritten signature

CBCS Autonomous Structure for B.A (DRAMATICS)

SEM	CORE COURSE (12)	Ability Enhancement Compulsory Course (AECC) (2)	Skill Enhancement Course (SEC) (2)	Discipline Specific Elective DSE (4)	Generic Elective GE (2)
I	English/Hindi/MIL-1	(English/Hindi/MIL Communication) / Environmental Studies			
	DSC- 1 A				
	DSC- 2 A Dramatics				
II	Hindi/MIL/English-1	(English/Hindi/MIL Communication) / Environmental Studies			
	DSC- 1 B				
	DSC- 2 B Dramatics				
III	English/Hindi/MIL-2		SEC -1 Dramatics		
	DSC- 1 C				
	DSC- 2 C Dramatics				
IV	Hindi/MIL/English-2		SEC -2 Dramatics		
	DSC- 1 D				
	DSC- 2 D Dramatics				
V			SEC -3 Dramatics	DSE-1 A Dramatics	GE-1 Dramatics
				DSE-2 A Dramatics	
VI			SEC -4 Dramatics	DSE-1 B Dramatics	GE-2 Dramatics
				DSE-2 B Dramatics	

Handwritten signature

Details of course: DRAMATICS

Sr. No.	Course Type	Theory/Practical	No of Papers	No of Credits	Total Hours per week
01	Core Course (DSC)	Theory	12	12*06=72	72
02	Discipline Specific Elective (DSE)	Theory	04	04*06=24	24
03	Ability Enhancement Compulsory Courses (AECC)/ Environmental Studies	Theory	02	02	04
04	Skill Enhancement Courses (SEC)	Theory	04	02*04=08	08
05	Generic Elective (GE)	Theory	02	02*06=12	12
Total					120

Hari

CBCS Autonomous Structure for T.Y.B.A. (DRAMATICS)

Semester	Core Course	Paper No	Name of Course	No. of Credits	No. of Hours per Week
V	DSE-1A	DRA.351	Theory नाट्यतंत्र (सैद्धांतिक)	3	3
		DRA.352	नाट्यतंत्र (प्रकल्प अहवाल)	3	3
	DSE-2A	DRA.353	Theory नट आणि भूमिका (सैद्धांतिक)	3	3
		DRA.354	नट आणि भूमिका (प्रकल्प अहवाल)	3	3
	SEC -3	DRA.350	Theory मराठी रंगभूमीचा अभ्यास (सैद्धांतिक)	2	2
	GE-1	DRA.001	Theory अभिनय तंत्र (सैद्धांतिक)	3	3
		DRA.002	अभिनय तंत्र (प्रकल्प अहवाल)	3	3
	VI	DSE-1B	DRA.361	Theory नाट्य शैलीचा व आकृतीबंधांचा अभ्यास (सैद्धांतिक)	3
DRA.362			नाट्य शैलीचा व आकृतीबंधांचा अभ्यास (प्रकल्प अहवाल)	3	3
DSE-2B		DRA.363	Theory दिग्दर्शनाची मुलतत्वे (सैद्धांतिक)	3	3
		DRA.364	दिग्दर्शनाची मुलतत्वे (प्रकल्प अहवाल)	3	3
SEC - 4		DRA.360	Theory नाट्य प्रयोग व्यवस्थापन (सैद्धांतिक)	2	2
GE-2		DRA.003	नाट्यव्यवस्थापन व विपणन (सैद्धांतिक)	3	3
		DRA.004	नाट्यव्यवस्थापन व विपणन (प्रकल्प अहवाल)	3	3
Total Credits			40		

Handwritten signature

CBCS Autonomous Structure for T.Y.B.A. (DRAMATICS)

Semester	Core Course	Paper No	Name of Course	No. of Credits	No. of Hours per Week
V	DSE-1A	DRA.351	Theatre Technique (Theory)	3	3
		DRA.352	Theatre Technique (Practical)	3	3
	DSE-2A	DRA.353	Actor & Casting (Theory)	3	3
		DRA.354	Actor & Casting (Practical)	3	3
	SEC -3	DRA.350	History Of Marathi Theatre (Theory)	2	2
	GE-1	DRA.001	Acting Technique (Theory)	3	3
		DRA.002	Acting Technique (Practical)	3	3
VI	DSE-1B	DRA.361	Theatrical Styles & Set Figure (Theory)	3	3
		DRA.362	Theatrical Styles & Set Figure (Practical)	3	3
	DSE-2B	DRA.363	Basics of DIRECTING (Theory)	3	3
		DRA.364	Basics of DIRECTING (Practical)	3	3
	SEC - 4	DRA.360	Management of Drama (Theory)	2	2
	GE-2	DRA.003	Drama Marketing & Management (Theory)	3	3
		DRA.004	Drama Marketing & Management (Practical)	3	3
			Total Credits	40	

Handwritten signature

के.सी.ई. सोसायटीचे,
मूळजी जेठा महाविद्यालय (स्वायत्त), जळगाव

School of Performing Arts (कान्ह ललित कला केंद्र)

विषय :- नाट्यशास्त्र

वर्ग :- तृतीय वर्ष (Sem-V)

शैक्षणिक वर्ष :- २०२१-२२

Handwritten signature

School Of Performing Arts या शाखेच्या अंतर्गत **कान्ह ललित कला** केंद्रातील **नाट्यशास्त्र** या विभागाने सदर अभ्यासक्रमाचा मुळ उद्देश नाट्य या प्रयोगजीवी कलेचा सुजाण कलाकार, तंत्रज्ञ, सुज्ञ प्रेक्षक आणि कला समीक्षक किंवा कला दिग्दर्शक व कला शिक्षक निर्माण करणे हा आहे. नाटक ही कला प्रयोगजीवी, सादरीकरणाची असल्याने या अभ्यासक्रमात प्रात्याक्षिकावर सुद्धा लक्ष केंद्रीत करण्यात आलेले आहे. सदर अभ्यासक्रम सैद्धांतिक (Theory) व प्रकल्प अहवाल (Practical) परीक्षण अशा दोन भागात करण्यात आला आहे.

नाटक या कलेचे (Performing Art) शिक्षण सर्वसामान्यांपर्यंत पोहचवणे हा उद्देश आहे. भाषण व संभाषण, ऐकण्याची कला, विचारांची देवाण-घेवाण, न्यूनगंड, आत्मविश्वास, स्मरणशक्ती, स्वतःची ओळख, निर्णयक्षमता, इ. विषयांवर या अभ्यासक्रमाच्या माध्यमातून शिक्षण देणे. अभिनय, दिग्दर्शन आणि नाट्यकलेच्या माध्यमातून विद्यार्थ्यांचा व्यक्तीमत्व विकास घडून येत असतो. विद्यार्थ्यांना चांगले करीयर करण्यासाठी शिक्षणासोबत सर्वांगीण दृष्टीने विकसित असलेले व्यक्तीमत्व घडविण्यासाठी हा अभ्यासक्रम दिशा देतो.

- सदर अभ्यासक्रम एकुण ५०० गुणांचा असेल.
- जुन २०२१ पासून हा लागू करण्यात येत आहे.
- प्रत्येक सत्रात सैद्धांतिक (लेखी) कार्यासाठी ६० गुण व १५ गुण अंतर्गत लेखी परीक्षेसाठी असतील तसेच प्रकल्प अहवाल सादरीकरण आणि विभागात होत असलेल्या नाट्य निर्मिती प्रक्रीयेमध्ये दिलेल्या सक्रीय सहभागाचे परीक्षणासाठी ६० गुण व १५ गुण अंतर्गत परीक्षेसाठी राहतील. अशा प्रकारे प्रत्येक सत्रात एकुण १५० गुणांची परीक्षा घेतली जाईल.
- सदर अभ्यासक्रमासाठी पात्रता कोणत्याही शाखेतील १२ वी उत्तीर्ण आवश्यक आहे.
- अभ्यासक्रमासाठी माध्यम मराठी असेल.

Hari

अभ्यासक्रम

पेपर क्रमांक - ७ (सैद्धांतिक) :- नाट्यतंत्र (DRA-351)

तृतीय वर्ष (कला शाखा) पाचवे सत्र (DSE- 1 A) शै.वर्ष :- २०२१-२२

एकूण तास :- ४५

एकूण गुण :- ७५

एकूण श्रेयांक :- ३

नाट्यतंत्रामधील आवश्यक घटकांचा सैद्धांतिक अभ्यास

- १) रंगमंचाचा भूगोल
- २) नाटक आणि नेपथ्यरचना आणि नेपथ्य रचनेचे उद्दीष्टे आणि महत्व
- ३) प्रकाश योजनेचे उद्दीष्टे आणि महत्व
- ४) पार्श्वसंगीताचे उद्दीष्टे आणि महत्व (संगीत, पार्श्वसंगीताचे प्रकार)
- ५) रंगभूषेचे उद्दीष्टे आणि महत्व
(पारंपारिक, ऐतिहासिक व आधुनिक रंगभूषेचा अभ्यास)
- ६) वेशभूषेचे उद्दीष्टे आणि महत्व
(पारंपारिक, ऐतिहासिक व आधुनिक वेशभूषेचा अभ्यास)
- ७) तंत्र आयोजनाच्या दृष्टिकोनातून नाटकांचा अभ्यास :-
(तो मी नव्हेच, नटसम्राट)

- प्रत्येक सत्रासाठी गुणांकन करणे साठीचा तक्ता खालील प्रमाणे असेल.

सैद्धांतिक (लेखी परीक्षा)	अंतर्गत लेखी परीक्षा	एकूण गुण
६०	१५	७५

Handwritten signature

अभ्यासक्रम

पेपर क्रमांक - ७ (प्रात्याक्षिक) :- नाट्यतंत्र (DRA-352)

तृतीय वर्ष (कला शाखा) पाचवे सत्र (DSE-1 A) शै.वर्ष :- २०२१-२२

एकूण तास :- ४५

एकूण गुण :- ७५

एकूण श्रेयांक :- ३

नाट्यतंत्रामधील आवश्यक घटकांचा प्रात्याक्षिक अभ्यास

- १) नेपथ्यनिर्मितीची कार्यपद्धती
- २) नेपथ्य साहित्याचा वापर
- ३) नेपथ्य योजनेचे आरेखन करणे
- ४) प्रकाश योजनेची कार्ये
- ५) प्रकाश योजना साहित्याचा वापर
- ६) प्रकाश योजनेचे आरेखन
- ७) प्रत्यक्ष व ध्वनिमुद्रीत पार्श्वसंगीत वापर
- ८) ध्वनी संकेत वापर
- ९) नाटकाच्या गरजेनुसार संगीताचे रेखांकन
- १०) वेशभूषा आणि रंगभूषा साहित्याचा वापर व सविस्तर माहिती.

- प्रत्येक सत्रासाठी गुणांकन करणे साठीचा तक्ता खालील प्रमाणे असेल.

प्रात्याक्षिक (प्रात्याक्षिक परीक्षा)	अंतर्गत प्रात्याक्षिक परीक्षा	एकूण गुण
६०	१५	७५

Handwritten signature

अभ्यासक्रम

पेपर क्रमांक - ८ (सैद्धांतिक) :- नट आणि भूमिका (DRA-353)
तृतीय वर्ष (कला शाखा) पाचवे सत्र (DSE-2 A) शै.वर्ष :- २०२१-२२
एकूण तास :- ४५ एकूण गुण :- ७५ एकूण श्रेयांक :- ३

१. नाट्य संहितेचा भूमिका सादरकरण्याच्या दृष्टीने अभ्यास.
२. भूमिकेचा सादरीकरणाच्या दृष्टीकोनातून अभ्यास.
३. वाचिक अभिनय
४. नट आणि भूमिकेची गरज यात असलेल्या विरोधाभासांचा अभ्यास.
५. श्रेष्ठ नटांच्या कार्याचा अभ्यास :-
डॉ. श्रीराम लागू
नसरु-नीन शाह
बालगंधर्व
ओम पूरी

- प्रत्येक सत्रासाठी गुणांकन करणे साठीचा तक्ता खालील प्रमाणे असेल.

सैद्धांतिक (लेखी परीक्षा)	अंतर्गत लेखी परीक्षा	एकूण गुण
६०	१५	७५

Hari

अभ्यासक्रम

पेपर क्रमांक - ८ (प्रात्याक्षिक):- नट आणि भूमिका (DRA-354)
तृतीय वर्ष (कला शाखा) पाचवे सत्र (DSE-2 A) शै.वर्ष :- २०२१-२२
एकूण तास :- ४५ एकूण गुण :- ७५ एकूण श्रेयांक :- ३

१. नाट्य संहितेचा भूमिका सादरकरण्याच्या दृष्टीने अभ्यास
(ऐतिहासिक, पौराणिक, प्रायोगिक, संस्कृत)
२. वेगवेगळ्या भूमिकेचे सादरीकरण.
(ऐतिहासिक, पौराणिक, प्रायोगिक, संस्कृत)
३. वाचिक अभिनयासाठी वेगवेगळ्या नाट्य संहिताचे वाचन करणे.
४. नट आणि भूमिकेची गरज यासाठी शरिराचा अभ्यास.
५. श्रेष्ठ नटांच्या कार्याची माहिती :-
डॉ. श्रीराम लागू
नसरु-नीन शाह
बालगंधर्व
ओमपूरी

- प्रत्येक सत्रासाठी गुणांकन करणे साठीचा तक्ता खालील प्रमाणे असेल.

प्रात्याक्षिक (प्रात्यक्षिक परीक्षा)	अंतर्गत प्रात्याक्षिक परीक्षा	एकूण गुण
६०	१५	७५

Hacis

अभ्यासक्रम

पेपर क्रमांक - १ (सैद्धांतिक) :- मराठी रंगभूमीचा अभ्यास (DRA-350)

तृतीय वर्ष (कला शाखा) पाचवे सत्र (SEC- 3) शै.वर्ष :- २०२१-२२

एकूण तास :- ३०

एकूण गुण :- ५०

एकूण श्रेयांक :- २

अ) बालरंगभूमी

- बालरंगभूमीवरील अभिनय आणि सादरीकरणाची शैली.
- बालरंगभूमीचा थोडक्यात इतिहास.
- बालरंगभूमीवरील तंत्र शैलींची वैशिष्ट्ये.

ब) दलीत रंगभूमी

- दलीत रंगभूमीचा उगम आणि विकास
- दलीत रंगभूमीची उद्दीष्टे
- दलीत रंगभूमीवरील नाट्य विषय आणि नाट्य तंत्र.

क) पथनाट्य

- पथनाट्याची गरज व महत्व, पथनाट्य : प्रचाराचे साधन.
- पथनाट्याचे तंत्र, पथनाट्य आणि प्रेक्षक

ड) लोकरंगभूमी

- लोककला आणि लोकरंगभूमीची संकल्पना.
- लोककलांचा अभ्यास - गोंधळ, जागरण, किर्तन, दशावतार.
- महाराष्ट्रातील लोकरंगभूमीची परंपरा.

ई) महाविद्यालयीन रंगभूमी

- महाविद्यालयातील नाट्यचळवळ
- महाविद्यालयातील नाट्यनिर्मिती

- प्रत्येक सत्रासाठी गुणांकन करणे साठीचा तक्ता खालील प्रमाणे असेल.

सैद्धांतिक (लेखी परीक्षा + अंतर्गत परीक्षा)	एकूण गुण
४० + १० = ५०	५०

Handwritten signature

अभ्यासक्रम

पेपर क्रमांक - १० (सैद्धांतिक) :- अभिनय तंत्र (DRA-001)

तृतीय वर्ष (कला शाखा) पाचवे सत्र (GE- 1) शै.वर्ष :- २०२१-२२

एकूण तास :- ४५

एकूण गुण :- ७५

एकूण श्रेयांक :- ३

१) नटाचे शरीर :-

- नट व त्याचे शरीर
- शरीराची ठेवण
- पदन्यास

२) आवाज :-

- शब्दोच्चार
- आवाज
- विविधता - स्तर , ताल-लय इ.
- संवादाचे प्रकार

३) हालचाली :- हालचालीचे प्रकार

४) रंगमंचीय व्यापार

५) नटाची आंतरिक तयारी :-

- भूमिकेची शारिरीक गरज
- कार्यकारण भावाचा अभ्यास
- भूमिकेच्या गरजेनुसार शरीरास दिलेला सराव
- एकाग्रता
- निरीक्षण
- पात्रांशी सहसंबंध

- प्रत्येक सत्रासाठी गुणांकन करणे साठीचा तक्ता खालील प्रमाणे असेल.

सैद्धांतिक (लेखी परीक्षा)	अंतर्गत लेखी परीक्षा	एकूण गुण
४०	१०	५०

Handwritten signature

अभ्यासक्रम

पेपर क्रमांक - १० (प्रात्याक्षिक) :- अभिनय तंत्र (DRA-002)

तृतीय वर्ष (कला शाखा) पाचवे सत्र (GE- 1) शै.वर्ष :- २०२१-२२

एकूण तास :- ४५

एकूण गुण :- ७५

एकूण श्रेयांक :- ३

१) नटाचे शरीर :-

- नट व त्याचे शरीर
- शरीराची ठेवण
- पदन्यास

२) आवाज :-

- शब्दोच्चार
- आवाज
- विविधता - स्तर , ताल-लय इ.
- संवादाचे प्रकार

३) हालचाली :- हालचालीचे प्रकार

४) रंगमंचीय व्यापार

५) नटाची आंतरिक तयारी :-

- भूमिकेची शारिरीक गरज
- कार्यकारण भावाचा अभ्यास
- भूमिकेच्या गरजेनुसार शरीरास दिलेला सराव
- एकाग्रता
- निरीक्षण
- पात्रांशी सहसंबंध

- प्रत्येक सत्रासाठी गुणांकन करणे साठीचा तक्ता खालील प्रमाणे असेल.

प्रात्याक्षिक (प्रात्यक्षिक परीक्षा)	अंतर्गत प्रात्याक्षिक परीक्षा	एकूण गुण
६०	१५	७५

Hav

KCES's Moolji Jaitha College, Jalgaon

(An Autonomous College Affiliated to KBC North Maharashtra University)

**SYLLABUS STRUCTURE OF
T. Y. B. A. [DRAMATICS]**

**UNDER
CHOICE BASED CREDIT SYSTEM (CBCS)**

w.e.f. 2019-20

Handwritten signature

के.सी.ई. सोसायटीचे,
मूळजी जेठा महाविद्यालय (स्वायत्त), जळगाव

School of Performing Arts
(कान्ह ललित कला केंद्र)

विषय :- नाट्यशास्त्र

वर्ग :- तृतीय वर्ष (Sem-VI)

शैक्षणिक वर्ष :- २०२१-२२

Hari

School Of Performing Arts या शाखेच्या अंतर्गत **कान्ह ललित कला** केंद्रातील **नाट्यशास्त्र** या विभागाने सदर अभ्यासक्रमाचा मुळ उद्देश नाट्य या प्रयोगजीवी कलेचा सुजाण कलाकार, तंत्रज्ञ, सुज्ञ प्रेक्षक आणि कला समीक्षक किंवा कला दिग्दर्शक व कला शिक्षक निर्माण करणे हा आहे. नाटक ही कला प्रयोगजीवी, सादरीकरणाची असल्याने या अभ्यासक्रमात प्रात्याक्षिकावर सुद्धा लक्ष केंद्रीत करण्यात आलेले आहे. सदर अभ्यासक्रम सैद्धांतिक (Theory) व प्रकल्प अहवाल (Practical) परीक्षण अशा दोन भागात करण्यात आला आहे.

नाटक या कलेचे (Performing Art) शिक्षण सर्वसामान्यांपर्यंत पोहचवणे हा उद्देश आहे. भाषण व संभाषण, ऐकण्याची कला, विचारांची देवाण-घेवाण, न्यूनगंड, आत्मविश्वास, स्मरणशक्ती, स्वतःची ओळख, निर्णयक्षमता, इ. विषयांवर या अभ्यासक्रमाच्या माध्यमातून शिक्षण देणे. अभिनय, दिग्दर्शन आणि नाट्यकलेच्या माध्यमातून विद्यार्थ्यांचा व्यक्तीमत्व विकास घडून येत असतो. विद्यार्थ्यांना चांगले करीयर करण्यासाठी शिक्षणासोबत सर्वांगीण दृष्टीने विकसित असलेले व्यक्तीमत्व घडविण्यासाठी हा अभ्यासक्रम दिशा देतो.

- सदर अभ्यासक्रम एकूण ५०० गुणांचा असेल.
- जुन २०२१ पासून हा लागू करण्यात येत आहे.
- प्रत्येक सत्रात सैद्धांतिक (लेखी) कार्यासाठी ६० गुण व १५ गुण अंतर्गत लेखी परीक्षेसाठी असतील तसेच प्रकल्प अहवाल सादरीकरण आणि विभागात होत असलेल्या नाट्य निर्मिती प्रक्रीयेमध्ये दिलेल्या सक्रीय सहभागाचे परीक्षणासाठी ६० गुण व १५ गुण अंतर्गत परीक्षेसाठी राहतील. अशा प्रकारे प्रत्येक सत्रात एकूण १५० गुणांची परीक्षा घेतली जाईल.
- सदर अभ्यासक्रमासाठी पात्रता कोणत्याही शाखेतील १२ वी उत्तीर्ण आवश्यक आहे.
- अभ्यासक्रमासाठी माध्यम मराठी असेल.

Har

अभ्यासक्रम

पेपर क्रमांक - ११ (सैद्धांतिक) :- नाट्य शैलींचा व आकृतीबंधांचा अभ्यास (DRA-361) तृतीय वर्ष (कला शाखा) सहावे सत्र (DSE- 1 B) शै.वर्ष :- २०२१-२२

एकूण तास :- ४५

एकूण गुण :- ७५

एकूण श्रेयांक :- ३

१) नाटकांचे आकृतीबंध :-

Tragedy
Comedy
Tragicomedy
Farce
Melodrama
Absurd

२) नाट्यशैलींचा परिचय :-

Classicism
Neo-classicism
Romanticism
Naturalism
Realism

३) दिग्दर्शनातील विविध पंथांचा (School) अभ्यास :-

ब्रेख्त
स्टॅनिस्लाव्स्की
ग्रोटोस्की

- प्रत्येक सत्रासाठी गुणांकन करणे साठीचा तक्ता खालील प्रमाणे असेल.

सैद्धांतिक (लेखी परीक्षा)	अंतर्गत लेखी परीक्षा	एकूण गुण
६०	१५	७५

Hai

अभ्यासक्रम

पेपर क्रमांक - १२ (प्रात्याक्षिक):- नाट्य शैलींचा व आकृतीबंधांचा अभ्यास (DRA-362)
तृतीय वर्ष (कला शाखा) सहावे सत्र (DSE- 1 B) शै.वर्ष :- २०२१-२२
एकूण तास :- ४५ एकूण गुण :- ७५ एकूण श्रेयांक :- ३

२) नाटकांचे आकृतीबंध :-

Tragedy
Comedy
Tragicomedy
Farce
Melodrama
Absurd

२) नाट्यशैलींचा परिचय :-

Classicism
Neo-classicism
Romanticism
Naturalism
Realism

३) दिग्दर्शनातील विविध पंथांचा (School) अभ्यास :-

ब्रेख्त
स्टॅनिस्लाव्स्की
ग्रोटोस्की

- प्रत्येक सत्रासाठी गुणांकन करणे साठीचा तक्ता खालील प्रमाणे असेल.

प्रात्याक्षिक (प्रात्याक्षिक परीक्षा)	अंतर्गत प्रात्याक्षिक परीक्षा	एकूण गुण
६०	१५	७५

Handwritten signature

अभ्यासक्रम

पेपर क्रमांक- १३ (सैद्धांतिक):- दिग्दर्शनाची मुलतत्वे (DRA -363)
तृतीय वर्ष (कला शाखा) सहावे सत्र (DSE- 2 B) शै.वर्ष :- २०२१-२२
एकूण तास :- ४५ एकूण गुण :- ७५ एकूण श्रेयांक :- ३

- १) नाट्य संहितेचा शोध
- २) नटांची निवड
- ३) पात्ररचना
- ४) चित्रमय संगती
- ५) हालचाली
- ६) ताल व लय
- ७) नाट्यनिर्मितीची प्रक्रिया
- ८) नाट्यसंहितेचा अन्वयार्थ
- ९) तालीम
- १०) दिग्दर्शकाचे प्रकार

- प्रत्येक सत्रासाठी गुणांकन करणे साठीचा तक्ता खालील प्रमाणे असेल.

सैद्धांतिक (लेखी परीक्षा)	अंतर्गत लेखी परीक्षा	एकूण गुण
६०	१५	७५

Handwritten signature

अभ्यासक्रम

पेपर क्रमांक - १४ (प्रात्याक्षिक) :- दिग्दर्शनाची मुलतत्वे (DRA-364)
तृतीय वर्ष (कला शाखा) सहावे सत्र (DSE-2 B) शै.वर्ष :- २०२१-२२
एकूण तास :- ४५ एकूण गुण :- ७५ एकूण श्रेयांक :- ३

- १) नाट्य संहितेचा शोध
- २) नटांची निवड
- ३) पात्ररचना
- ४) चित्रमय संगती
- ५) हालचाली
- ६) ताल व लय
- ७) नाट्यनिर्मितीची प्रक्रिया
- ८) नाट्यसंहितेचा अन्वयार्थ
- ९) तालीम
- १०) दिग्दर्शकाचे प्रकार

- प्रत्येक सत्रासाठी गुणांकन करणे साठीचा तक्ता खालील प्रमाणे असेल.

प्रात्याक्षिक (प्रात्यक्षिक परीक्षा)	अंतर्गत प्रात्याक्षिक परीक्षा	एकूण गुण
६०	१५	७५

Handwritten signature

अभ्यासक्रम

पेपर क्रमांक- १५ (सैद्धांतिक):-नाट्यप्रयोग व्यवस्थापन (DRA-360)

तृतीय वर्ष (कला शाखा) सहावे सत्र (SEC- 4) शै.वर्ष :- २०२१-२२

एकूण तास :- ३०

एकूण गुण :- ५०

एकूण श्रेयांक :- २

१) नाट्य प्रयोग व्यवस्थापन

२) नाट्यव्यवस्थापकाची प्रत्यक्ष कार्यपद्धती व महत्व

३) प्रयोग निर्मिती व प्रयोग आयोजनाचे व्यवस्थापन :-

- प्रयोग निर्मितीपूर्व व्यवस्थापन
- प्रयोग आयोजनाचे व्यवस्थापन
- तालीमी संदर्भातील व्यवस्थापन
- तालीम गृहासंदर्भातील व्यवस्थापन
- कलाकार व तंत्रज्ञांचे मानधनाविषयीचे व्यवस्थापन
- नाटकांच्या प्रयोग आयोजन व दौऱ्यासंदर्भातील व्यवस्थापन

- प्रत्येक सत्रासाठी गुणांकन करणे साठीचा तक्ता खालील प्रमाणे असेल.

सैद्धांतिक (लेखी परीक्षा + अंतर्गत परीक्षा)	एकूण गुण
४० + १० = ५०	५०

Haris

अभ्यासक्रम

पेपर क्रमांक-१६(सैद्धांतिक):-नाट्यव्यवस्थापन व विपणन (DRA-003)

तृतीय वर्ष (कला शाखा) सहावे सत्र (GE - 2) शै.वर्ष :- २०२१-२२

एकूण तास :- ४५

एकूण गुण :- ७५

एकूण श्रेयांक :- ३

१) व्यवस्थापन (Management):-

व्यवस्थापन स्वरूप व तत्वे.

व्यवस्थापन एक कला

नाट्य निर्मितीचे व्यवस्थापन

एकूण गुणवत्ता व्यवस्थापन

२) विपणन (Marketing):-

विपणन म्हणजे काय ?

नाट्यनिर्मिती प्रक्रियेत विपणनाचे महत्व.

विपणन मिश्र

विपणन संशोधनाचे महत्व.

नाट्य विपणन विषयक माहिती यंत्रणा

प्रेक्षक - एक ग्राहक, जाहिरात व त्याचे प्रकार

जाहिरात तंत्र

३) अंदाजपत्रक म्हणजे काय ?

४) नाट्यनिर्मितीचे अंदाज पत्रक तयार करतांना विचारात घ्यावयाचे घटक.

- प्रत्येक सत्रासाठी गुणांकन करणे साठीचा तक्ता खालील प्रमाणे असेल.

सैद्धांतिक (लेखी परीक्षा)	अंतर्गत लेखी परीक्षा	एकूण गुण
६०	१५	७५

Handwritten signature

अभ्यासक्रम

पेपर क्रमांक-१६(प्रात्याक्षिक):-नाट्यव्यवस्थापन व विपणन (DRA-004)

तृतीय वर्ष (कला शाखा) सहावे सत्र (GE - 2) शै.वर्ष :- २०२१-२२

एकूण तास :- ४५

एकूण गुण :- ७५

एकूण श्रेयांक :- ३

१) व्यवस्थापन (Management):-

व्यवस्थापन स्वरूप व तत्वे.

व्यवस्थापन एक कला

नाट्य निर्मितीचे व्यवस्थापन

एकूण गुणवत्ता व्यवस्थापन

२) विपणन (Marketing):-

विपणन म्हणजे काय ?

नाट्यनिर्मिती प्रक्रियेत विपणनाचे महत्व.

विपणन मिश्र

विपणन संशोधनाचे महत्व.

नाट्य विपणन विषयक माहिती यंत्रणा

प्रेक्षक - एक ग्राहक, जाहिरात व त्याचे प्रकार

जाहिरात तंत्र.

३) अंदाजपत्रक म्हणजे काय ?

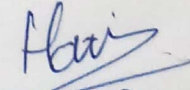
४) नाट्यनिर्मितीचे अंदाज पत्रक तयार करतांना विचारात घ्यावयाचे घटक.

- प्रत्येक सत्रासाठी गुणांकन करणे साठीचा तक्ता खालील प्रमाणे असेल.

प्रात्याक्षिक (प्रात्यक्षिक परीक्षा)	अंतर्गत प्रात्याक्षिक परीक्षा	एकूण गुण
६०	१५	७५

पूरक संदर्भ ग्रंथ

भरतमूनीचे नाट्यशास्त्र	-	गोदावरी केतकर
नाट्यनिर्मिती	-	यशवंत केळकर
मराठी रंगभूमीचा इतिहास	-	श्री ना. बनहट्टी
नाटकीय वेध	-	वि. भा. देशपांडे
नाटकातील मिथक	-	राजू नाईक
मराठी नाटक	-	माधव मनोहर
मराठी नाट्यकोष	-	वि. भा. देशपांडे
भारतीय रंगमंच	-	आर्य रंगाचार्य
लोकधर्मी महाराष्ट्र	-	हिरामण लांजे
मराठी नाट्यसृष्टी	-	गो.म. कुलकर्णी
शेक्सपियरची शोकाटके	-	देशपांडे परशुराम
लोकरंगभूमी	-	प्रभाकर मांडे
मराठी रंगभूमीचा इतिहास (इ.स. १८४३)	-	श्रीनिवास नारायण बनहट्टी
नाट्य समिक्षा - काही दृष्टीकोण	-	डॉ वि.भा. देशपांडे
नाटक व रंगभूमी	-	श्रीनिवास नारायण बनहट्टी
मराठीची लोककला तमाशा	-	नामदेव व्हटकर
समिक्षा	-	वा.ल.कुळकर्णी
संस्कृत नाट्यसृष्टी	-	गो.के.भट
मराठी नाट्यसमिक्षेचा विकास	-	डॉ.चंद्रकांत धांडे
महाराष्ट्राची सांस्कृतिक लोककला	-	डॉ.रामचंद्र देखणे
पाश्चात्य रंगभूमीची वाटचाल	-	कृ.रा. सावंत
जागतिक रंगभूमी १ आणि २ (पूर्वरंग)	-	माणिक कानडे
रंगभूमीवरील नेपथ्य	-	पु. श्री.काळे
बापू लिमये उवाच - १, २, ३	-	बापू लिमये
मराठी कॉमेडी - ट्रेजेडी	-	माधव मनोहर
The Marathi Theatre	-	ज्ञानेश्वर नाडकर्णी
Dramatic Movements	-	नेमाई घोश
The Indian Stage - १ & २	-	हेमेंद्र नाथदास गुप्ता

 (प्रा. हेमंत पाटील)
 विभाग प्रमुख, नाट्यशास्त्र विभाग
 मूळजी जेठा (स्वायत्त) महाविद्यालय,
 जळगाव.